

Dosarul nr. 1ra-117/23

1-21180355-01-1ra-23012023

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Eremciuc Ghenadie, Țurcan Anatolie, Talpă Boris, Parfeni Oxana,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Svetcov Grigore, împotriva sentinței Judecătorei Ungheni din 25 ianuarie 2022 și a deciziei Colegiului penal a Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

Svetcov Grigore XXXX, născut la XX XX
XXX, domiciliat în r-nul XX,
s. XX.

Termenul de examinare:

prima instanță: 07.12.2021 - 25.01.2022

instanța de apel: 29.03.2022 - 31.10.2022

instanța de recurs: 23.01.2023 - 11.07.2023

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Ungheni din 25 ianuarie 2022, *pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Svetcov Grigore XX, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin.(2) lit.e¹), j) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 11 (unsprezece) ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Au fost încasate din contul lui Svetcov Grigore XXX în beneficul statului cheltuielile judiciare în suma de 21450 (douăzeci și una mii patru sute cincizeci) lei.

2. În sentința prima instanță a constatat în fapt că: la data de 7 august 2021, în jurul orelor 03-30, Svetcov Grigore, aflându-se în vizită la sora sa Tîmbur Flora și întâlnindu-se la poarta gospodăriei acesteia situată în satul Iurceni, raionul Nisporeni, urmare a unui schimb de expresii și reproșuri avute cu ultima, precum și cunoscând faptul că aceasta era vulnerabilă pe motivul imposibilității de a se apăra, în lipsa unor motive întemeiate a inițiat un conflict cu Tîmbur Flora.

Tot atunci, Svetcov Grigore, urmărind scopul omorului rudei sale și anume a surorii Tîmbur Flora, în vederea realizării intenției sale infracționale aplicând forța fizică a doborât-o pe ultima la pământ, după care conștientizând faptul că sora sa Tîmbur Flora este în imposibilitate de a se apăra și a opune rezistență, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale,

prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, în lipsa unor motive întemeiate a continuat să se exprime cu cuvinte obscene și de amenințare în adresa ultimei, după care inițial i-a aplicat mai multe lovituri cu pumnii în regiunea capului, după care doborând-o la pământ, cu mâinile a sugrumat-o de gât timp îndelungat, astfel cauzându-i lui Tîmbur Flora dureri și suferințe fizice insuportabile, ca consecință a cărora victima Tîmbur Flora a decedat.

Ulterior, Svetcov Grigore văzând că sora sa Tîmbur Flora nu opune rezistență, în vederea definitivării scopului său infracțional, a fugit în locuința ultimei de unde a luat un cuțit de bucătărie cu lungime de 25 cm (lungimea lamei cuțitului de 14,5 cm și lățimea lamei de 2,5 cm, iar lungimea mânerului de 10,5 cm) și revenind în scurt timp în stradă, având asupra sa cuțitul menționat, în vederea definitivării scopului său infracțional intenționat i-a aplicat surorii sale Tîmbur Flora mai multe lovituri cu acest obiect tăietor-înțepător în regiunea gâtului.

Ca rezultat a acțiunilor violente săvârșite de către Svetcov Grigore, potrivit raportului de expertiză judiciară (medico-legală) cu nr. 202124C0037 din 10 septembrie 2021 moartea victimei Tîmbur Flora a survenit în rezultatul asfixiei mecanice prin sugrumare cu mâinile, urmare a fracturii cornului osului hioid pe stânga cu deplasarea fragmentelor, hemoragii în țesuturile moi pe gât pe stânga și echimoză pe gât pe stânga, care sunt în legătură cauzală directă cu decesul. La fel potrivit raportului de expertiză dat pe corpul victimei Tîmbur Flora au fost depistate plaga penetrantă în laringe de pe gât, care a putut surveni în urma acțiunii traumatice a unui obiect tăietor înțepător care putea fi lama unui cuțit într-o parte și are legătură cauzală indirectă cu decesul. Alte două plăgi de pe gât au putut surveni în urma acțiunii traumatice a unui obiect tăietor- înțepător care putea fi lama unui cuțit ascuțit într-o parte, excoriația de pe bărbie a survenit în urma loviturii cu un obiect dur contondent, s-au în urma căderii pe o suprafață dură nu cu mult timp de deces.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 145 alin. (2) lit. e¹), j) Cod penal, *omorul intenționat, adică omorul unei persoane săvârșit asupra unui membru de familie și cu deosebită cruzime.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Guțanu Doina în numele inculpatului Svetcov Grigore, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului să fie stabilită pedeapsa mai blândă. Totodată, a solicitat casarea sentinței în partea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

În motivarea cererii de apel, apărarea a menționat că, cauza a fost examinată în procedura simplificată, inculpatul a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu, nesolicitând administrarea unor probe noi din partea apărării.

A fost menționat faptul că, instanța a aplicat pedeapsa cu închisoare inculpatului pe un termen de 11(unsprezece) ani, însă în opinia apărării urma a fi aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen de 10 (zece) ani.

A fost invocat faptul că, inculpatul pentru prima dată a comis fapta prevăzută de legea penală, se caracterizează pozitiv la locul de trai și este unicul întreținător al familiei din motiv că, concubina este invalid de gradul I, fiind imobilizată la pat.

Totodată, a considerat că instanța nejustificat a dispus încasarea din contul

inculpatului a cheltuielilor judiciare în suma de 21450 (douăzeci și una mii patru sute cincizeci) lei, deoarece organul de urmărire penală nu a prezentat dovada transferului a mijloacelor financiare către organele solicitante .

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2022, apelul inculpatului a fost admis din alte motive, a fost casată parțial, inclusiv din oficiu conform art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală sentința Judecătoreiei Ungheni în partea individualizării pedepsei, cu pronunțarea în această parte unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

A fost constatată deținerea lui Svetcov Grigore în condițiile contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în perioada de 09 august 2021-25 ianuarie 2022, ceea ce constituie 170 (una sută șaptezeci) zile cu statut de prevenit.

În conformitate cu prevederile art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală, pentru încălcarea dreptului la detenție în instituția penitenciară în condiții garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pedeapsa stabilită inculpatului a fost redusă cu 170 de zile, în rest sentința a fost lăsată fără modificări.

4.1 În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească a fost efectuată cu respectarea dispozițiilor procesual-penale prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzelor potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de Procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel își susține și preia circumstanțele de fapt a cauzei, astfel cum a fost constatate de către instanța prima instanța și formulate de către actul de învinuire.

Instanța de apel a menționat că, prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma prevederilor art. 95,101 Cod de procedură penală, prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportate la declarațiile date de inculpat în cadrul ședinței de judecată iar probele administrate, au stabilit corect situația de fapt, dând faptei reținute încadrarea juridică corectă și anume, conform art. 145 alin.(2) lit. e¹), j) Cod penal .

Totodată cu referire la individualizarea pedepsei inculpatului, Colegiul penal a considerat concluzia instanței de fond corespunzătoare stării de drept și întemeiată din punct de vedere al principiilor stabilirii pedepsei penale.

Având în vedere cele reținute, instanța de apel a concluzionat că prima instanță în acord cu prevederile art. 7, 61, 75, 76-78 Cod penal, a stabilit o pedeapsa echitabilă pentru infracțiunile săvârșite, a ținut cont de gravitatea infracțiunii, care se califică ca infracțiune excepțional de gravă, care a soldat cu decesul persoanei, de motivul comiterii infracțiunii, persoana celui vinovat care anterior nu a fost condamnat, se caracterizează pozitiv la locul de trai, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, instanța a ajuns la concluzie că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar în condiții de izolare de societatea.

Abordând argumentele din apelul avocatului în numele inculpatului, instanța

de apel a menționat că aplicarea unei pedepse cu închisoare pe un termen de 11(unsprezece) ani, este capabilă de a contribui la realizarea scopului pedepsei penale, cum ar fi corectarea vinovatului și prevenirea săvârșirii unei noi infracțiuni atât de către inculpat precum și de alte persoane.

Cu referire la cererea inculpatului Svetcov Grigore privind aplicarea prevederilor art.385 alin.(5) Cod de procedură penală în privința termenului pedepsei aplicate ultimului de către instanța de fond, Colegiul penal ajunge la concluzie că această cerere este întemeiată și urmează a fi admisă, din următoarele considerente.

În acest context, instanța de apel a evidențiat că , în privința inculpatului a fost aplicată măsura preventivă arest preventiv, iar în perioada 09 august 2021- 25 ianuarie 2022, Svetcov Grigore a fost deținut în Penitenciarul nr.13 în calitate de prevenit.

Potrivit raportului nr.2/537/22 din 18 februarie 2022 penitenciarului nr.13, privind condițiile de detenție a inculpatului Svetcov Grigore (f.d.7-10, vol. I), a fost stabilit că ultimul a fost deținut în perioada 09 august 2021- 20 august 2021 în celula nr.39 cu suprafața de 12,9m/2; în perioada de 20 august 2021-26 octombrie 2021 în celula nr.77 cu suprafața de 22,4 m/2; în perioada de 22 noiembrie 2021 - 09 decembrie 2021 în celula nr.125 cu suprafața de 17,6 m/2; în perioada de 09 decembrie 2021- 21 ianuarie 2022 în celula nr.54 cu suprafața de 22,7 m/2.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, reieșind din raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii și tratamentelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, ce ține de lipsa probelor din partea instituției penitenciare privind numărul persoanelor deținute concomitent cu inculpat în celulele menționate și pe care conform legii a fost obligată să prezinte anume instituția penitenciară, a avut loc încălcarea dreptului inculpatului la detenție în condițiile art.3 CEDO, ori condițiile materiale de detenția inculpatului a depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și a atins pragul de severitate contrar legislației fiind calificată ca tratament inuman și degradant.

De către instanța de apel a fost reținut că inculpatul s-a aflat în arest preventiv în condiții contrare garanțiilor art.3 CEDO, pe parcursul a 170 de zile în perioada 09 august 2021-25 ianuarie 2022. Prin urmare, pornind de la principiul privind reducerea pedepsei în baza calculului stabilit de art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală și având în vedere că în temeiul art. 88 alin. (3) Cod penal, zilele din arest preventiv se reduc din termenul pedepsei cu închisoare, calculându-se o zi pentru o zi, inculpatul urmează să beneficieze de reducere cu 170 de zile din pedeapsa 11 (unsprezece) ani închisoare, aplicată prin sentința primei instanțe.

5. Nefiind de acord cu soluțiile instanțelor de fond, avocatul inculpatului Mîrzîncu Aurelia a declarat recurs ordinar prin care solicită casarea parțială a sentinței și a deciziei instanței de apel, în partea aplicării pedepsei, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie redusă pedeapsa cu închisoare stabilită lui Svetcov Grigore cu 1/3 din pedeapsa minimă, precum și respingerea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

În motivarea recursului, avocatul inculpatul a menționat că, nu este de acord

cu soluția primei instanțe și a instanței de apel în partea individualizării pedepsei, care în opinia apărării este prea aspră.

Relevă faptul că, instanțele de fond nu a respectat în deplină măsură prevederile art. 75 Cod penal, nefiind luate în considerație caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul, persoana celui vinovat, circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea, precum și condițiile de viața ale inculpatului.

Indică că, inculpatul a recunoscut vina, a colaborat activ cu organele de urmărire penală, are la întreținere 2 copii minori.

Suține că, instanțele de fond au aplicat pedeapsa sub forma de închisoare, prin prisma art. 364/1 Cod de procedură penală, calculând reducerea cu 1/3 din pedeapsa maxima al sancțiunii.

Totodată menționează, că inculpatul nu a solicitat numirea și efectuarea raportului de expertiza, aceasta a fost solicitată de organul de urmărire penală în vederea administrării probelor. Prin urmare, consideră că cheltuielile judiciare urmează a fi suportate de către ordonatorul expertizei, în conformitate cu prevederile art. 143 alin.(2) Cod de procedură penală.

6. Procurorul a depus referință la recursul declarat, pledând pentru admiterea recursului avocatului Mîrzincu Aurelia în numele inculpatului Svetcov Grigore, în partea aplicării prevederilor art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală.

În opinia procurorului, calcul de reducere a pedepsei aplicate inculpatului Svetcov Grigore este unul eronat și contravine prevederilor normei procesual-penale enunțate supra și practicii Curții Supreme de Justiție.

Totodată, cu referire la cheltuielile judiciare, a menționat că, soluție adoptată în conformitate cu modificările operate la art.143 Cod de procedură penală, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.316 din 22 decembrie 2017 în vigoare din 09 februarie 2018, potrivit căroră, a fost exclusă plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) din contul mijloacelor bugetului de stat. Prin urmare, instanțele ierarhic inferioare, just au ajuns la concluzia încasării cheltuielilor enunțate din contul inculpatului Svetcov Grigore.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs, apărarea a declarat recurs ordinar, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei

noi hotărâri.

Colegiul penal lărgit menționează că, reieșind din conținutul recursului, se invocă dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale, motive care se subscriu temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Verificând legalitatea deciziei instanței de apel din punctul de vedere al temeiului de casare invocat de recurent, Colegiul penal constată că această instanță, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Sub acest aspect, instanța de recurs evidențiază că potrivit sentinței, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Svetcov Grigore, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. e¹), j) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 11 (unsprezece) ani, cu executarea în penitenciar de tip închis și cu încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 21450 (douăzeci și unu mii patru sute cincizeci) lei.

La rândul său, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către avocat în interesele inculpatului, instanța de apel a casat parțial, inclusiv din oficiu conform art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, sentința din 25 ianuarie 2022, în partea individualizării pedepsei și a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost constatată deținerea lui Svetcov Grigore în perioada 09.08.2021-25.01.2022 în condițiile contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Astfel, în temeiul art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală, pentru încălcarea dreptului la detenție în instituția penitenciară în condiții garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pedeapsa aplicată condamnatului Svetcov Grigore, a fost redusă cu 170 (una sută șaptezeci) de zile.

Analizând motivele care au fundamentat soluția nominalizată, Colegiul penal cu referire la motivele invocate în recursul ordinar, reține că, instanțele de fond întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în partea individualizării pedepsei lui Svetcov Grigore, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, corect ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75, 70 alin. (3¹), 79 alin. (1) Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate

cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

La aplicarea pedepsei persoanelor care au săvârșit infracțiunea la vârsta de la 18 până la 21 de ani, maximul pedepsei se reduce cu o treime. Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată *poate* aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie.

În consecutivitatea enunțată, instanțele de fond just a concluzionat că pedeapsa sub forma de 11 (unsprezece) ani a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului conform prevederilor legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Totodată, Colegiul penal lărgit atrage atenție că, potrivit art. 413 alin. (1) Cod de procedură penală, la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1. Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Potrivit art. 65 alin. (3) pct. 1) Cod de procedură penală, persoana în privința căreia sentința a devenit definitivă se numește condamnat. În corespundere cu art. 466 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data când a rămas definitivă. Hotărârea primei instanțe și a instanței de apel rămâne definitivă la data pronunțării deciziei în apel.

Totodată, conform art. 385 alin. (4) și (5) Cod de procedură penală, ***dacă, în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au constatat încălcări*** care au afectat grav drepturile inculpatului ce derivă din calitatea procesuală a inculpatului, instanța examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept compensare pentru aceste încălcări. În cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: ***două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv***.

Potrivit art. 10 alin. (3¹) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii neaplicării torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante îi revine autorității în a cărei custodie se află persoana privată de libertate, plasată la dispoziția unui organ de stat sau la indicația acestuia, sau cu acordul ori

consimțământul său tacit. Conform art. 29 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XII din 24 iulie 1997, **instanțele de judecată au obligația să se pronunțe motivat, în hotărârile emise, dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului** prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

În corespundere cu art. 473² alin. (1) Cod de procedură penală, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către **condamnat sau prevenit**, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul sau prevenitul.

Reieșind din prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

În opinia Colegiului penal, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate a constatat sumar, neclar și divergent în partea descriptivă că: „*Conform art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: **două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv. (f.d 63)**”;* „*Pornind de la principiul privind reducerea pedepsei în baza calcului stabilit de art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală și având în vedere că în temeiul art. 88 alin. (3) Cod penal, zilele de arest preventiv se deduc din termenul pedepsei cu închisoare, calculându-se o zi pentru o zi, rezultă că inculpatul va beneficia de reducere cu 170 zile din pedeapsa cu închisoare aplicată prin sentința primei instanțe. (f.d. 65)*”.

Prin urmare, nu a fost aplicat sub nici o formă prescripția clară și univocă din art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, că reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: **două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv**.

Or, din materialele cauzei penale rezultă că, inculpatul Svetcov Grigore, în perioada 09 august 2021-25 ianuarie 2022 a fost deținut în penitenciarul nr.13, mun. Chișinău în calitate de prevenit o perioadă de 170 de zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În acest sens, urmează a fi reținut faptul că, aplicând corespunzător prevederile art. 473² alin. (3), art. 473⁴ alin. (6) Cod de procedură penală, în corespundere cu prevederile imperative a art. 385 alin.(4), (5) Cod de procedură penală urma a fi redusă pedeapsa cu 340 de zile pentru deținere în calitate de prevenit aplicând corect formula de reducerea pedepsei, calculând 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv.

Colegiul penal atrage atenție că, argumentul reținut de către instanța de apel, privind necesitatea efectuării calcului perioadei cu care urmează a fi redusă pedeapsa conform art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală pentru timpul aflat în penitenciar în calitate de prevenit, în cumul cu prevederile art. 88 alin.(3) Cod penal urmează a fi apreciat critic.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția în latura aplicării prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii în acest sens, și că recursul ordinar este parțial întemeiat.

Cu referire la solicitările recurentului privind necesitatea respingerii cererii părții acuzării de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, Colegiul penal evidențiază că prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr. 40-47 art. 108 din 09 februarie 2018), a fost abrogat alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, iar în sensul dat urmează a fi notat că potrivit prevederilor art. 229 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

La caz, de către stat au fost suportate cheltuieli pentru: raportul de expertiză judiciară nr. 202124C0037 din data de 10.09.2021 costul efectuării expertizei fiind 3798 lei (f.d 53-56); raportul de expertiza judiciară nr. 20210500243 din 30.08. 2021, costul expertizei fiind 1006 lei (f.d 61-64); raportul de expertiza judiciară nr. 34/12/1-R-3377 din 21 septembrie 2021, costul efectuării expertizei fiind suma de 1680 lei (f.d 70-76); raportul de expertiza judiciară nr. 202136S0083 din 25 noiembrie 2021, costul efectuării expertizei fiind 14966 lei (f.d.4), iar în total cheltuielile judiciare sunt în suma de 21450 lei.

Având în vedere că cheltuielile judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertiză, compensarea cărora a fost solicitată din contul inculpatului, au fost suportate după intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 316 din 22 decembrie 2017 și ținând cont că nu au fost constatate careva impedimente privind încasarea din contul inculpatului a respectivelor sume, se ajunge la concluzia că soluția instanței de apel raportată la prevederile art. art. 227, 229 alin. (1)-(3), 143 Cod de procedură penală, este corectă și motivată.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării deciziei contestate în latura aplicării prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, și dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia, se casează parțial decizia Colegiului penal a Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2022, în partea aplicării art.385 Cod de procedură penală și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 27 iulie 2023.

Președinte

Guzun Ion

judcători

Eremciuc Ghenadie

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

Parfeni Oxana